

IKONSÄLLSKAPET

Rundbrev 40

Oktober 2015

Styrelsen är glad att kunna hälsa Ikonsällskapets medlemmar välkomna till höstens program.

ONSDAGEN 21 OKTOBER, kl 18.30, Stockholms universitet, Frescati, sal E 413, d.v. s. hus E plan 4. T-banestation Universitetet.

ELISABETH LÖFSTRAND: *Svenskarnas syn på ortodoxa ikoner från 1600-talet till våra dagar*

Föredraget är en fortsättning på ett föredrag med liknande tema från hösten 2013, men den gången handlade det om medeltiden fram till 1600-talet. Från 1700-talet ökade antalet svenska resenärer till Ryssland och deras kritiska skildringar av den ryska kyrkan och av ikonerna är ibland dråpliga. En riktig bottenpunkt i synen på ikonkonsten nåddes vid förra sekelskiftet, varefter inställningen efterhand blev alltmer positiv och har nu snarast vänts i sin motsats.

TORSDAGEN 19 NOVEMBER, kl 18.30, Stockholms universitet, Frescati, sal E 413, d.v. s. hus E plan 4. T-banestation Universitetet.

EVA OCH ANDERS GRAFSTRÖM: *Uppföljning av sommarens resa till Grekland*

Eva och Anders kommer att visa bilder från resan och berätta bl.a. om intressanta beröringspunkter mellan det antika klassiska arvet och den tidiga kristendomen.

TORSDAGEN DEN 17 DECEMBER kl 18.30, Katolska S:ta Eugenia Församling, Kungsträdgårdsgatan 12, Stockholm

HELENA BODIN: *Jag vill det gyllene – ikonerna och det liturgiska allkonstverket*

Helena Bodin är docent och universitetslektor i litteraturvetenskap vid Stockholms universitet och ansvarig för teologiska kulturstudier vid Newmaninstitutet i Uppsala.

Föreläsningen anordnas i samarbete med Newmaninstitutet.

* * * * *

Styrelsen är medveten om, och har även förståelse för, att flera medlemmar finner det besvärligt att ta sig ut till universitetet, där de flesta sammankomsterna äger rum. Terminens sista sammankomst äger dock rum i katolska S:ta Eugenias församlingslokaler vid Kungsträdgården, men dessa lokaler brukar vara hårt belastade. Vi tar gärna emot tips på andra centralt belägna lokaler. Viktigt är att det finns teknisk utrustning så att man kan visa bilder – och att den är lättskött. De flesta föredragshållare bygger upp sitt föredrag kring en serie bilder, och om utrustningen fallerar (eller vårt enkla tekniska kunnande inte räcker till) så är det svårt för föredragshållaren att snabbt ändra sitt upplägg.

Många av Ikonsällskapets medlemmar bor inte i Stockholm, och det har inkommit önskemål om att sällskapet ibland ska ordna föredrag även på andra orter än i Stockholm. Det gör vi gärna, men vi vill då att någon av medlemmarna hör av sig till styrelsen.

Elisabeth Löfstrand, interimisk ordförande

e-post: elo@slav.su.se

Nya böcker

Astrid Andersson Wretmark är präst i Svenska kyrkan och teologie doktor. Hon är väl förtrogen med rysk-ortodox fromhet och har tidigare skrivit om den finlandssvenske författaren Tito Colliander och hans ortodoxa tro.

I sin nya bok *Fader Johannes på Valamo* vänder Astrid Andersson Wretmark blicken mot Collianders biktfar, Fader Johannes och den ryska starjets-traditionen. Hon ställer sig frågor kring vad som formade Fader Johannes till den starjets (andlig vägledare) han blev och lyckas åtminstone delvis besvara dessa frågor. Detta gör hon genom att teckna hans liv utifrån en rad kronologiska och tematiska pilgrimsstationer som löper från hans barndom via åren som skemamunk i klostren i Valamo, Petsamo och slutligen Nya Valamo i Finland.

Hon sätter också Fader Johannes i sitt historiska sammanhang och introducerar den fromhetstradition han levde i för läsaren. Boken handlar också om Astrid Andersson-Wretmarks egen pilgrimsresa i Fader Johannes fotspår vilken läsaren får del av genom utdrag ur hennes resedagbok. Allt detta lyckas författaren förmedla väl på ett ganska begränsat antal (172) sidor och hon ger en balanserad bild av Fader Johannes.

Boken är välskriven och läsvärd för alla som är intresserade av rysk historia, den monastiska traditionen och av ortodox fromhet.

Malin Norrby

Fader Johannes på Valamo
Astrid Andersson Wretmark
Artos 2015, 174 sidor

Fader Johannes egen röst kommer till tals i hans brevsamling ”Kristus är mitt ibland oss”. Med de orden inledde han ofta sina brev till sina biktbarn, vänner och andliga

anförvanter, och hans andliga råd, reflektioner och kommentarer är i sin ödmjukhet, enkelhet och djupa livsvisdom verkligen förmedlare av Kristi närvaro bland oss människor.

Ur breven talar en uppmuntrande, stödjande och hoppningivande själasörjare som inte är rädd att bli personlig men samtidigt är mån om att inte tränga sig på eller övertala mottagaren. Hans andlighet är fri, respektfull och kärleksfull. Hans väg är inte den steniga, krävande och tyngande utan den måttfulla, barmhärtiga och livsnära som beaktar människans goda vilja och samtidigt hennes förmåga och begränsningar i det praktiska livet.

Det är en andlighet som vuxit i ljudet och ljuset från liturgin och ikonerna. ”Beträffande det som gör dig förvirrad säger de heliga fäderna: ”Det som förorsakar förvirring kommer alltid från onda andar.” Kyss det Heliga korset och Gudsmoderns ikon, det räcker. Var lugn”, skriver fader Johannes. Det andliga rådet tillsammans med gudstjänsten och ikonerna blir en skyddsmantel för den oroliga människan. Samtidigt är brevskrivaren beläst och tipsar om en lång rad kyrkofäder och kyrkolärare som den ortodoxe kan tröstas av i sin värld.

Tack och lov att fader Johannes av Valamo nu får möta vår tids svenska publik. Han är efterlängtd.

Kaj Engelhart

**Fader Johannes
Kristus är mitt ibland oss. Brev från en biktfader i Valamo kloster
Artos 2015, 201 sidor**

IKONSÄLLSKAPET

Rundbrevsredaktör: Kaj Engelhart. E-post: kajcaritas@hotmail.com